

NOTULEN van de Algemene vergadering van Aandeelhouders van de NV Waterbedrijf Drenthe, gehouden op vrijdag 10 februari 2017 in de kantine van het hoofdkantoor van WMD te Assen

Aanwezig:

De heer J.H. van der Laan	commissaris, tevens vicevoorzitter
De heer T. Eerenstein	commissaris
De heer B.J. Bouwmeester	commissaris
Mevrouw M.L. van Wijhe	commissaris
De heer P.A. Glasbeek	directeur WMD
Mevrouw N. Meijeringh	bedrijfsjurist WMD
Mevrouw M. van der Vlugt	notulist WMD

De volgende vertegenwoordigers van aandeelhouders zijn aanwezig:

De heer C. Bijl	Provincie Drenthe	973 stemmen
De heer R. Wiersema	Gemeente Assen	147 stemmen
De heer H.B. Giethoorn	Gemeente Hoogeveen	122 stemmen
De heer G. Lohuis	Gemeente Midden-Drenthe	73 stemmen
De heer H. Kosters	Gemeente Noordenveld	72 stemmen
De heer K.H. Smidt	Gemeente Westerveld	21 stemmen
De heer J. ten Kate	Gemeente De Wolden	51 stemmen
De heer J. Otter	Gemeente Emmen	234 stemmen
Mevrouw N. Hofstra	Gemeente Tynaarlo	45 stemmen

Afwezig:

De heer G.J. Jansen	voorzitter RvC WMD	
De heer C. Lambert	Gemeente Aa en Hunze	64 stemmen
De heer J. Zwiers	Gemeente Coevorden	80 stemmen
De heer F. Buijtelaar	Gemeente Borger-Odoorn	64 stemmen

1. OPENING

De vicevoorzitter opent de vergadering om 14.03 uur. Hij heet alle aanwezigen welkom en meldt dat niet aanwezig zijn de heer Buijtelaar van gemeente Borger-Odoorn, de heer Lambert van gemeente Aa en Hunze en de heer Zwiers van gemeente Coevorden. Volmachten zijn verleend door Aa en Hunze aan de heer Wiersema van de gemeente Assen en door Coevorden aan de heer Otter van de gemeente Emmen. De heer Giethoorn meldt dat hij aanwezig is namens zowel gemeente Hoogeveen als gemeente De Wolden.

De vicevoorzitter meldt dat voorzitter de heer Jansen vandaag niet aanwezig kan zijn wegens persoonlijke omstandigheden.

2. NOTULEN OPENBAAR GEDEELTE AvA D.D. 18 NOVEMBER 2016

Tekstueel of naar aanleiding van zijn er geen opmerkingen. De notulen van het openbare gedeelte van de AvA van 18 november 2016 worden ongewijzigd vastgesteld.

3. INGEKOMEN STUKKEN EN MEDEDELINGEN

Er zijn geen ingekomen stukken.

Als mededeling stelt de vicevoorzitter voor om de agenda aan te passen. Bij agendapunt 4 blijft het vaststellen van de jaarrekening 2014 staan, maar voor het verzoek om dechargeverlening wil de vicevoorzitter graag een ander bespreekmoment voorstellen. De rest van de agenda kan gehandhaafd blijven. Als reden voor het op een later tijdstip aan de orde komen van dechargeverlening geeft de vicevoorzitter dat de aandeelhouders vandaag eerst kennis kunnen nemen van de presentatie van de heer De Waard en er gediscussieerd kan worden naar aanleiding van het feitenonderzoek door EY. Dat laatste vindt besloten plaats. In een andere volgorde zou er voor de aandeelhouders onvoldoende tijd zijn om na te denken over de presentatie en discussie. De vicevoorzitter vraagt de aandeelhouders of zij hiermee kunnen instemmen. De heer Bijl vindt het een wijs voorstel om die twee zaken te ontkoppelen en de dechargeverlening op een later tijdstip aan de orde te stellen.

4. VASTSTELLING JAARREKENING 2014

De vicevoorzitter geeft het woord aan de heer Glasbeek.

De heer Glasbeek geeft aan dat er een erg lange aanloop is geweest naar de afronding van de jaarrekening 2014. Het feit dat deze nog in 2017 moet worden vastgesteld noemt hij zeer bijzonder. Als een van de cruciale momenten in het lange proces noemt de heer Glasbeek het bekend worden van het Final evaluation rapport, kort na zijn aantreden. Dat leidde bij PwC tot de conclusie dat men bij de jaarrekening 2013 tot een andere wijze van waardering van de Indonesische deelnemingen had moeten komen. Het resultaat daarvan was dat er onverwijld een verklaring bij de KvK gedeponereerd moest worden over correctie van de jaarrekening 2013 door foutenherstel in 2014, waarbij vermeld diende te worden wat de inschatting was van het vermogenseffect. Dit betekende een bijstelling van het vermogen met 12,8 miljoen euro. Het foutenherstel zou plaatsvinden in de openingsbalans 2014. In combinatie met andere posten die waren aangekondigd maar die ten tijde van de verklaring nog niet konden worden gekwantificeerd, is het eigen vermogen uiteindelijk met 10,7 miljoen euro in neerwaartse richting bijgesteld. Dat leidde tot grote extra aandacht in het controleproces. Een dergelijk foutenherstel is bijzonder uitzonderlijk. Gevolg: ook van de kant van PwC was er sprake van extra controle en aandacht. De dossiervorming op verschillende terreinen is op orde gebracht. Het feit dat er sprake was van onvolledigheid en onjuistheid van informatie leidde tot een extern onderzoek; het moest daarin duidelijk worden wie wanneer wat wist. Maar ook werd er gekeken naar volledigheid van informatie. Doel van het onderzoek was waarheidsvinding ten behoeve van afronding van de jaarrekening. Betrokkenen werkten op vrijwillige basis mee aan het onderzoek. Dat leidt tot restricties voor wat betreft openbare behandeling van het rapport. Daarom zal dit vandaag in een besloten gedeelte nader worden besproken. De heer Glasbeek geeft aan dat het rapport een aantal zaken bevestigt. Ook is het mogelijk om de jaarrekening nu af te ronden. Al met al was het een moeizaam proces. De heer Glasbeek boelt dan ook een zekere mate van opluchting om de jaarrekening nu te kunnen presenteren. Op grond van de voorgeschiedenis zijn er wat minder aangename aspecten, maar ook is het een startpunt voor de terugkeer naar normale verhoudingen. De heer Glasbeek stelt zich op het standpunt dat het mogelijk moet zijn 2017 tot een normale jaarrekening te kunnen komen. De kernactiviteiten zijn uitermate gezond

en WMD bevindt zich in de top 4 van de sector in de jaarlijkse benchmark. De niet-kernactiviteiten zijn fors tegen het licht gehouden en gesaneerd op een aantal terreinen, dit proces loopt nog bij een aantal onderdelen. Reductie van het vermogensbeslag is het doel, samen met het streven naar een betere solvabiliteitsverhouding. Wat betreft het geheel aan vreemd vermogen financieringen is de grens wel bereikt. Gelukkig is er sprake van een goede verstandhouding met het bankconsortium, maar met hen is de afspraak gemaakt dat WMD de solvabiliteit in 2020 weer boven de 30% zal brengen. Investerings worden gelimiteerd tot het niveau van de cash flow in deze periode.

De heer Glasbeek verwacht de nog uit te ronden zaken wat betreft de niet-kernactiviteiten in 2017 te kunnen voltooien. In Indonesië worden, waarschijnlijk met uitzondering van twee deelnemingen, alle zaken afgestoten. Daarmee is straks de contaminerende werking op de jaarrekeningen ook beëindigd. Door de juridische splitsing die is uitgevoerd, verwacht de heer Glasbeek over 2016 voor de kernactiviteit een goedkeurende verklaring te kunnen verkrijgen. Dat is ook wenselijk in de sector.

Samengevat is vandaag een belangrijk moment. Naar verwachting kan in het komend half jaar de gehele exercitie worden afgerond. Het streven is om de jaarrekeningen 2015 en 2016 respectievelijk medio april en medio juni af te ronden.

De vicevoorzitter bedankt de heer Glasbeek voor zijn samenvatting. Hij geeft het woord aan de heer Kruisman voor een nadere toelichting.

De heer Kruisman stelt zich voor. Hij bevestigt dat het een langdurig proces is geweest. Als accountant is hij lang bezig geweest met de RvC en directie, PwC geeft vandaag een toelichting op de controleverklaring. De jaarrekening 2014 was een bijzonder intensief en tijdrovend traject, onder niet geheel normale omstandigheden. Er was sprake van niet tijdige, onjuiste en onvolledige informatie. De jaarrekening 2014 is tussentijds zeer vaak bijgesteld, dat betekende veel controlewerk. Op 3 februari heeft hij uiteindelijk een controleverklaring afgegeven met een oordeelsonthouding. In de controleverklaring zijn zes punten als reden voor deze oordeelsonthouding genoemd. De eerste vier zijn gerelateerd aan de activiteit van WMD, de vijfde betreft de registratie van contracten en de zesde is feitelijk een uitvloeisel van de voorgaande punten. Vragen van de aandeelhouders hoort hij graag via de voorzitter.

De vicevoorzitter geeft gelegenheid tot het stellen van vragen.

De heer Otter vraagt wat na deze oordeelsonthouding over 2014 de verwachting is voor 2015. De heer Glasbeek meldt dat zoals al eerder is aangegeven de omstandigheden wat betreft Indonesië niet wijzigen in 2015, daarom moet ook voor de jaarrekening 2015 op een oordeelsonthouding worden gerekend.

De heer Otter vraagt in hoeverre de aandeelhouders risico dragen voor deze activiteiten. Er zijn voorzieningen getroffen, maar in hoeverre raakt dit ons nu nog? De heer Glasbeek is ervan overtuigd dat de voorzieningen die zijn genomen toereikend zijn. In die sfeer is er geen sprake van een risico. Alleen administratief is er in 2015 nog wel dezelfde situatie.

De heer Otter: in 2015 komt er dus ook een oordeelsonthouding. En in 2016? De heer Glasbeek verwacht dat met de juridische splitsing, waarmee de kernactiviteiten in WMD Drinkwater zijn

ondergebracht, een goedkeurende verklaring mogelijk moet zijn voor de jaarrekening 2016 van WMD Drinkwater BV. De geconsolideerde jaarrekening zal echter te maken blijven hebben met de Indonesische contaminatie.

De heer Smidt vraagt wat de gevolgen zijn van het ontbreken van een goedkeurende verklaring. Zal er daardoor misschien sprake komen van extern toezicht? De heer Glasbeek meldt dat in het verleden al eerder is besproken dat in onze sector te late oplevering, correcties in een jaarrekening en het ontbreken van een verklaring zeer ongebruikelijk is. Krassen op het gelaat zijn het gevolg daarvan. Medio april zal de jaarrekening 2015 worden afgerond en medio juni de jaarrekening 2016. Dan pas is precies bekend waar we aan toe zijn. De heer Smidt vraagt vervolgens of men de positie heeft gekozen om hier iets van te leren. In de verklaring van PwC wordt gesproken over getrouwheid. EY heeft onderzocht wie wat wanneer wist en hoe. Is de rechtmatigheid van zaken nog niet bekeken? Zijn de besluiten om risico's te nemen in Indonesië destijds binnen of buiten mandaat genomen? De heer Glasbeek begrijpt de aanleiding voor deze vraag maar vindt deze lastig te beantwoorden. De reden daarvoor is dat de verplichtingen in Indonesië al zijn aangegaan voorafgaand aan 2013. Er gaat een enorme geschiedenis aan vooraf. De inmiddels ingezette interne acties zoals de assessments zijn gericht op het elimineren van risico's. Ze zijn niet gericht op het onderzoeken hoe destijds de besluitvorming heeft plaatsgevonden. In dat licht vindt de heer Glasbeek de vraag van de heer Smidt lastig te beantwoorden. De heer Smidt vraagt daarop of het wel zeker is dat besluiten in 2014 binnen mandaat zijn genomen. De heer Glasbeek meldt dat de cijfers over 2014 met een intensiteit zijn bekeken zoals hij nog nooit eerder heeft meegemaakt. Er is een enorme hoeveelheid details bekeken. Als die onderzochte gegevens niet aan de rechtmatigheid zouden voldoen, dan was dat zeker bekend geworden. En bij onbekende informatie is expliciet gekeken naar de mogelijke risico's. De heer Smidt stelt dat het dus niet uitgesloten is dat er beslissingen zijn genomen buiten mandaat. De heer Glasbeek geeft aan dat de activiteiten in Indonesië het meest intensief zijn opgebouwd vanaf 2002/2003 tot 2011/2012. Zelf heeft hij vooral de informatie vanaf 2013 bekeken. Hoe verder terug in de tijd, hoe slechter de kwaliteit van de dossiers.

De vicevoorzitter vindt de vraag van de heer Smidt erg lastig. Als aan de gemeente Westerveld de vraag zou worden gesteld of zaken rechtmatig zijn gebeurd in eerdere jaren, kun je die ook niet beantwoorden. De heer Glasbeek herhaalt dat hij het wel een terechte vraag vindt, maar schetst nogmaals de moeilijkheid. De heer Smidt geeft aan dat hij sinds 2012 aandeelhouder vertegenwoordiger is en in de afgelopen jaren al een aantal keren decharge heeft verleend. Hij vraagt zich af of dat een goede beslissing was met de kennis van nu. De heer Glasbeek antwoordt dat de exacte omvang van de verstrekte leningen in Indonesië niet zichtbaar is geweest in de consolidatie in eerdere jaren. In die context zijn alle onderdelen waarover twijfel bestond opgenomen in de interne assessments. De insteek van het onderzoek was echter anders dan een onderzoek naar eventueel opereren buiten de bevoegdheden.

De heer Giethoorn geeft aan dat er veel is gedaan om de risico's te verminderen, vooral in Indonesië. Zijn vraag is hoe de RvC nu op de hoogte blijft, hoe en wanneer zaken worden geagendeerd, hoe men omgaat met de vragen rond risicobeheersing. De heer Glasbeek meldt dat er jaarlijks een risico-inventarisatie plaatsvindt die met de RvC wordt gedeeld. Daarnaast zijn er de jaarlijks terugkerende

audits, bijvoorbeeld door Lloyds op het gebied van kwaliteitsborging. Daarbij wordt de risico-inventarisatie en -beheersing getoetst. In de jaarrekening zijn zaken nu ook bewust duidelijker vermeld dan eerder het geval was. Alle informatie wordt zo transparant en inzichtelijk mogelijk weergegeven. De heer Giethoorn vraagt welke activiteiten er zijn ondernomen om risico's te beperken. Is er bijvoorbeeld een plan van aanpak en is er sprake van begrenzingen in financieel opzicht? De heer Glasbeek schetst hierop de besluitvormingsprocedure. De heer Bouwmeester geeft aan dat de RvC vanuit de governance afspraken ook de Milestoneplanning regelmatig op tafel heeft. Die geeft hen inzicht in wat waar en wanneer op tafel komt ter besluitvorming.

De heer Bijl merkt op dat de heer De Waard hem vorige keer heeft geleerd niet te schromen om vervelende vragen te stellen. Hij richt het woord tot PwC en beoordeelt de toelichting door de heer Kruisman als een blijmoedige herhaling van de informatie van de heer Glasbeek. PwC is jarenlang accountant geweest voor zowel WMD als voor de SWOI. De heer Bijl neemt daarom aan dat de heer Kruisman ook zijn voorganger heeft gesproken? De heer Kruisman meldt dat hij op basis van de bevindingen in 2014 heeft gesproken met de vorige accountant. Verder stelt hij dat het rapport van EY bevestigt dat er sprake was van onvolledige en onjuiste informatie. De heer Bijl geeft aan dat dat de ontstane situatie in een jarenlang ontwikkelingsprogramma is gegroeid met verslagen en notulen van gevoerde besprekingen. Is er bij PwC geen belletje gaan rinkelen? De heer Kruisman meldt dat hij alleen betrokken is geweest bij de jaarrekening 2014 en niet is teruggegaan naar de historie van eerdere jaren. De heer Bijl vraagt of hij wel heeft kennisgenomen van de besluiten die door de commissarissen zijn genomen in 2014. Dat is het geval, meldt de heer Kruisman, voor zover ze zijn vastgelegd.

De heer Otter merkt op dat in de samenvatting een bedrag van € 10,7 miljoen vermeld staat als afboeking en een bedrag van € 1,1 miljoen extra winst op Wildlands. Totaal is er € 11,8 miljoen afgeboekt op de Indonesische activiteiten. Klopt het dat dit gunstiger is dan het eerder genoemde bedrag van € 12,8 miljoen? De heer Fliek licht toe dat op pagina 45 het exacte bedrag vermeld staat van de financiële vaste activa voor de Indonesische vennootschappen. De heer Otter ziet het verschil als een kleine meevaller. Toch heeft hij nog wat problemen met de toelichting, omdat het lastig te lezen is wat er precies is afgeboekt. Er worden veel verschillende bedragen genoemd. Bijvoorbeeld de vrijval leningen, is dat ook een meevaller? Al met al slaagt hij er niet in tot een bedrag van € 11,8 miljoen te komen. De heer Fliek meldt dat het bedrag van € 11,8 miljoen het uiteindelijke resultaat is dat ook voorin het directieverslag staat vermeld. Het bedrag bestaat uit de optelsom van deelnemingen en vorderingen in groepsmaatschappijen en overige deelnemingen. De heer Fliek beaamt dat er sprake is van een ingewikkelde afwaardering. Hij vraagt of de heer Otter doelt op de problematiek rond de SWOI. De heer Fliek legt uit hoe de geldstroom van de subsidie vanuit de SWOI naar Tirta Drenthe en vervolgens naar de verschillende deelnemingen verliep. De vrijval van de lening van de SWOI bedroeg € 8,6 miljoen, zoals vermeld is op pagina 26. De SWOI leende geld bij de Rabobank en WMD stond borg voor die lening. Al met al was er sprake van een zeer complexe situatie met diverse componenten. De samenvatting op pagina 3 van het jaarverslag geeft de informatie het meest overzichtelijk weer vindt de heer Fliek. De informatie die daar zo eenvoudig mogelijk is weergegeven leidt tot het bedrag van € 10,7 miljoen onder aan de pagina.

De vicevoorzitter concludeert dat er geen andere vragen meer zijn en dat het jaarverslag en de jaarrekening 2014 kunnen worden vastgesteld. Met dank aan PwC.

De heer Giethoorn vraagt naar besluitvorming over het voorstel voor dividenduitkering. De vicevoorzitter geeft aan de vaststelling van de jaarrekening als inclusief dividenduitkering te hebben bedoeld.

De heer Bijl meldt namens alle aandeelhouders dat zij een symbolisch gebaar willen maken als steun naar het bedrijf toe door af te zien van dividenduitkering over 2014. Op die wijze tonen zij dat ze achter het bedrijf staan. De vicevoorzitter geeft als reactie dat dit mooie gebaar voor het bedrijf veel betekent in ondersteunende zin. Hij is ervan overtuigd dat het zeer wordt gewaardeerd door het personeel. Voor hen is het afgelopen jaar niet plezierig geweest.

De Algemene Vergadering van Aandeelhouders stelt de jaarrekening 2014 vast. De dechargeverlening zal op een later moment opnieuw worden geagendeerd.

De Algemene Vergadering van Aandeelhouders ziet af van de uitkering van een dividend van 3% van het geplaatste aandelenkapitaal aan de aandeelhouders.

5. PRESENTATIE N.A.V. ONDERZOEK DOOR PROF. DR. D.A. DE WAARD

De heer De Waard meldt dat er ten opzichte van zijn vorige presentatie, eind augustus vorig jaar, weinig nieuwe inzichten zijn betreffende het proces van totstandkoming van de jaarrekening 2014. Alleen het rapport van het Ministerie van Buitenlandse Zaken heeft voor de nodige reuring gezorgd. De heer Bijl vraagt of de heer De Waard kennis heeft genomen van het onderzoeksrapport van EY. De heer De Waard beaamt dit maar geeft aan dat hij het rapport vertrouwelijk heeft ontvangen, daar heeft hij voor getekend.

De heer De Waard neemt zijn conclusies aan de hand van een presentatie door. Zijn presentatie zal nadien worden nagestuurd aan de aandeelhouders (*en is bij deze notulen gevoegd*).

Wat betreft de onderzoeksopdracht geeft de heer De Waard aan de rol van organen iets breder te hebben getrokken dan alleen de rol van de RvC; ook de accountant en aandeelhouders heeft hij namelijk bij het onderzoek betrokken.

Bij de sheet 'Het speelveld' licht de heer De Waard toe dat de argwaan jegens de accountant bij de Raad van Bestuur is ontstaan doordat de accountant lastige vragen stelde.

Als nuance bij de sheet 'Raad van bestuur' noemt hij dat er in plaats van een directeur die geen tegenspraak dulde, een organisatie was die de tegenspraak niet heeft weten te organiseren.

De Raad van Commissarissen houdt toezicht op de Raad van Bestuur, beide met als oogmerk de doelstellingen van de organisatie te realiseren. De Indonesië dossiers kwamen maar 1x per jaar aan bod in de RvC, tijdens de vergadering waarbij ook de accountant aanwezig was.

Voor wat betreft de jaarrekening 2014 stelt de heer De Waard dat het gemakkelijk is om nu terug te kijken maar tegelijkertijd is het bijzonder lastig in te schatten welk effect zaken toen hadden. Zijn conclusie is in elk geval dat de jaarrekening zeer weinig inzicht gaf. De vraag of de RvC zelf voldoende om informatie heeft gevraagd, heeft de heer De Waard aan de RvC zelf gesteld. Wel heeft de RvC in zijn optiek adequaat gereageerd toen er problemen ontstonden. Belangrijk uitgangspunt is dat de RvC

opdrachtgever van de accountant is, niet de bestuurder. Dat is wettelijk zo geregeld. De opdracht van de accountant is om een goede jaarrekeningcontrole uit te voeren, uitmondend in een verklaring. De vragen die de accountant stelde waren lastig, maar naar de mening van de heer De Waard terecht. De accountant kreeg daar – door welke omstandigheid dan ook – geen of onvoldoende antwoord op. Zojuist is de vraag aan PwC gesteld: 'Waarom nu pas?'. Diezelfde vraag staat ook in de conclusies van de heer De Waard. Hij meldt dat in notulen van de RvC-vergadering waarin de jaarrekening 2013 werd besproken, een van de commissarissen naar de accountant aangaf dat wat er verteld was veel ernstiger was dan hetgeen op schrift was gezet. Had de accountant voldoende focus op zijn opdrachtgever de RvC? De heer Smidt vraagt hierop of de RvC misschien onvoldoende positie heeft ingenomen. Er was nu feitelijk sprake van een blok van de RvC en RvB samen tegenover de accountant denkt hij. De heer De Waard zegt dat de RvC inderdaad eerst mee ging met de opvattingen van de bestuurder. De heer Smidt vraagt of de RvC misschien beter de kant van de accountant had kunnen kiezen. De heer De Waard weet uit ervaring, dat dat nooit gebeurt. Het stopzetten van de werkzaamheden door de accountant was een noodmaatregel; dat gebeurt pas na uitgebreid intern overleg bij de accountant. De heer De Waard vervolgt dat ook de aandeelhouders in eerste instantie de ontwikkelde visie ten aanzien van de accountant deelden. Ook daar speelt dus de vraag of er voldoende actief om informatie is gevraagd. Er is al eerder met de aandeelhouders gesproken over wat zij mogen vragen, namelijk alles. De heer Smidt haalt aan de hand van het voorbeeld Rendo aan dat je als aandeelhouder vertegenwoordiger soms tegenover je eigen burgemeester staat als commissaris. Dat maakt het stellen van vragen lastig. Een conflict in je eigen college wil je niet en je eigen burgemeester als commissaris wegsturen doe je ook niet snel. De heer De Waard is het hiermee eens en geeft aan dat dit probleem bij veel nutsbedrijven speelt. Bij WMD is er inmiddels actie ondernomen om ook commissarissen van buiten aan te trekken. Dat is een goed initiatief vindt de heer De Waard, omdat onafhankelijkheid nodig is. De heer Bijl vindt aandeelhouders ook naar hun raden en staten open moeten kunnen zijn. Alle informatie die hij als aandeelhouder ontvangt, ligt daarom ook al dan niet vertrouwelijk ter inzage voor de raden en staten. Daar wil hij volledig helder in zijn.

Ten aanzien van de bestuurlijke verwevenheid tussen SWOI en WMD bij de algemene bevindingen die door de heer De Waard zijn genoemd merkt de heer Bijl op dat alleen de directeur van WMD in het bestuur van de SWOI zat. Daar wil hij graag precies in zijn. Na zijn bestuursfunctie bij de SWOI is de andere betrokkene pas commissaris bij WMD geworden. De vicevoorzitter geeft aan dat op het punt van deze takenscheiding vragen leven. De heer De Waard zegt dat er een grote mate van verwevenheid tussen de SWOI en WMD was. Deze verwevenheid leidde tot de noodzaak van consolideren van de SWOI. Op de vraag van de heer Smidt of er enkel persoonlijke verwevenheid was of ook organisatorisch geven de heren Ubbens en Fliek aan dat dit beide het geval was. De heer Fliek geeft een korte toelichting op de economische eenheid en de vele transacties tussen WMD en de SWOI. De heer Bijl merkt op dat de SWOI is opgericht vanuit een initiatief van de directeur van WMD om zaken uit de boekhouding van WMD te houden. De heer De Waard geeft aan dat dit niet per definitie verkeerd was, maar de verwevenheid was er. Wat betreft de algemene bevindingen vervolgt hij dat de jaarrekening wel voldeed aan de wet, maar weinig inzicht gaf in de omvang van de Indonesische risico's. De Governance structuur is een jaar of twee geleden opgezet. De heer Smidt merkt op dat de opdracht van

de heer De Waard bestond uit een evaluatie van het proces van totstandkoming van de jaarrekening 2014. Het verbaast hem dat daarbij de conclusie wordt getrokken dat de Governance op orde zou zijn. De heer De Waard geeft aan dat de Governance structuur op het moment dat de discussie met PwC begon al was gewijzigd. De opzet was dus goed, maar de naleving nog niet.

De heer Otter geeft aan dat de heer De Waard al eerder een presentatie in de AvA heeft gegeven. Ook was er eerder al discussie met de accountant. Hij is benieuwd hoe de heer De Waard achteraf het geschil beziet in de afgelopen anderhalf jaar. Zelf heeft de heer Otter het gevoel dat de aandeelhouders zijn zoet gehouden met een 'zeurende accountant'. De heer De Waard licht toe dat bij zijn eerste opdracht de discussie met de accountant al wel speelde, maar daar was hij toen nog niet van op de hoogte. Toen was de insteek van zijn onderzoek het rapport van commissie De Boer en de Governance. Pas daarna volgde een gesprek over het 'gedoe met de accountant' en de opdracht van de heer Jansen met het verzoek ook de rol van de RvC te evalueren. De heer De Waard heeft toen beide verhalen aangehoord van de bestuurder en de accountant. Op dat moment verkeerde hij echter niet een positie om de aandeelhouders te waarschuwen. Dat was pas aan de orde in de vergadering met de aandeelhouders waarin de heer Hoogsteen werd geschorst en een verklaring voorlas. Toen was er sprake van discussie met de aandeelhouders en de toenmalige gedeputeerde plaatste daarbij de opmerking "De accountant wil ons iets duidelijk maken". Op dat moment heeft de heer De Waard dat bevestigd.

De heer Otter vraagt de heer De Waard om naar aanleiding van de oordeelsonthouding door PwC toe te lichten waarom er nog steeds onzekerheden zijn die daartoe leiden. De heer De Waard meldt dat de verklaring van de accountant een oordeel is dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de hoogte en samenstelling van het eigen vermogen en het resultaat. Het resultaat is de omzet minus kosten. Als de omzet niet zeker is, dan is het onmogelijk voor de accountant om een oordeel te geven.

De heer Bijl noemt dat niet afgerekende tartaartjes die je meeneemt uit een winkel tot problemen leiden. Ten aanzien van het ontkoppelen van de dechargeverlening over de jaarrekening 2014 en hoe dit uit te leggen aan de burgers hoort hij graag een advies van de heer De Waard. De heer De Waard geeft aan dat hij vorige week al aan de RvC heeft aangekondigd dat deze vraag zou komen. Zijn advies daarop was ervoor te zorgen dat er ook een jurist in de zaal zou zijn. Het is een moeilijke vraag. De heer Bijl heeft gehoord dat je die ook moet stellen. De heer De Waard meldt dat hij geen ervaring heeft met het aansprakelijk stellen van bestuurders. De heer Ubbens biedt aan de vraag te beantwoorden. Omdat het gaat om publiek geld rijst natuurlijk de vraag over aansprakelijkheid. De aandeelhouder ziet 12 miljoen euro verdampen zonder betrokkenheid. Daar wil je een antwoord op krijgen. Wat onderzocht kan worden zijn zowel de interne als externe regels. Is bijvoorbeeld de wet in acht genomen? Wat betreft de Raad van Bestuur kan worden onderzocht of kredieten en investeringen met het toezichthoudend orgaan zijn gedeeld. Is hiervoor toestemming gevraagd en gegeven? Als het antwoord daarop negatief is, dan in beginsel onbehoorlijkheid van bestuur een gegeven. Een tweede vraag is lastiger: tot welke schade heeft dit geleid? Daarbij wordt onderzocht of het verlies van de genoemde 12 miljoen euro kan worden toegerekend aan onbehoorlijk handelen destijds door de Raad van Bestuur. Die RvB zal zich

verdedigen met de melding dat toezichthouders en de accountant zijn geïnformeerd. Daar kan een verweer in zitten. Verder zouden de aandeelhouders kunnen onderzoeken of, indien er sprake is van onbehoorlijk bestuur, het zo is dat er ook sprake is van persoonlijke aansprakelijkheid van bestuurder en toezichthouder. Voor de RvC is hierbij de informatie van de directie en een goedkeurende verklaring bij de jaarrekening bepalend. Dan mag je er van uit gaan dat het beeld volledig en juist is. De vraag naar aansprakelijkheid is legitiem, maar onderzoek ernaar is bepaald lastig. De uitkomst zou kunnen zijn dat de RvB en eventueel een of meer commissarissen hun werk niet goed hebben gedaan. Als slotvraag noemt de heer Ubbens: Zie je kans om te verhalen? Dit betreft een bedrijfseconomische benadering, die hier misschien minder relevant is. Als je de gestelde vraag wilt beantwoorden, moet een dergelijk onderzoek plaatsvinden, aldus de heer Ubbens.

De heer Smidt geeft aan dat hij enigszins teleurgesteld is. Hij dacht dat deze toets zou worden meegenomen in het uitgevoerde onderzoek. Maar dat betreft alleen de vraag wie, wat, waar. Hij had juist graag willen weten of zaken rechtmatig zijn uitgevoerd en of beslissingen binnen of buiten mandaat zijn genomen. De heer De Waard verwijst naar de opdracht die is verstrekt aan EY, die was beperkt. De vicevoorzitter stelt dat indien zaken nader onderzocht moeten worden, er een nieuwe opdracht geformuleerd moet worden. Daarover zou dan op redelijk korte termijn discussie over moeten plaatsvinden. Hij stelt dat de RvC en medewerkers juist blij waren dat het eindpunt in zicht was en dat ze daarna weer verder kunnen. De vicevoorzitter verzoekt de aandeelhouders dat in hun beschouwing mee te nemen.

De heer Otter vraagt hoever de verantwoordelijkheid van de accountant reikt wat betreft de rechtmatigheid van uitgaven? De heer De Waard geeft aan dat dit geen onderdeel is van het werk van de accountant bij WMD (zoals wel het geval is bij een gemeente). De accountant heeft daar dus geen aandacht aan besteed.

De heer Ubbens merkt op dat de directie jaarlijks wordt geacht de LoR (Letter of Representation) te tekenen. Die betreft het naleven van wet- en regelgeving. Daarna mag pas de verklaring van de accountant worden afgegeven, meldt de heer De Waard. De heer Otter vraagt of er dus geen schade te verwachten is bij PwC? De heer Ubbens meldt dat het dan zou gaan om de vraag of de accountant eerder dan nu kon of moest zien dat zaken niet in de consolidatie waren opgenomen. Daar is nog niets zinnigs over te zeggen. De primaire verantwoordelijkheid voor een juiste en volledige jaarrekening ligt bij de directie, niet bij de accountant. Dat zal dan ook het verweer van PwC zijn zo verwacht de heer Ubbens.

De heer Smidt vraagt aan wie decharge verleend gaat worden. De heer Ubbens geeft aan dat dat gebeurt aan RvC en bestuurder die nu voor hen zitten. Dus aan de heer Glasbeek als huidige bestuurder. Decharge betreft het feit dat door de bestuurder is voldaan aan de plicht van het produceren van een jaarrekening. Daarna is het niet meer mogelijk om vragen te stellen over inhoud. Alles wat niet in jaarrekening staat, valt echter buiten de decharge. Er wordt alleen kwijting gegeven over hetgeen uit de stukken blijkt bij eerste lezing. Deze decharge raakt alleen de huidige directeur, niet de eerdere. Datzelfde geldt voor de leden van de RvC.

De heer Giethoorn vraagt of het mogelijk is om bij nazending van de presentatie van de heer De Waard naast de sheets ook een toelichting te ontvangen. De heer De Waard zegt dit toe.

De vicevoorzitter bedankt de heer De Waard voor zijn bijdrage.

6. STATUTENWIJZIGING NV WATERBEDRIJF DRENTHE EN WMD DRINKWATER BV

De heer Glasbeek licht toe dat alle tekstuele zaken reeds ambtelijk zijn voorbesproken. Hij verzoekt de aandeelhouders deze nieuwe versie van de statuten te bekrachtigen, waarna ze naar de ILT gestuurd zullen worden ter accordering.

De Algemene Vergadering van de NV Waterbedrijf Drenthe heeft besloten tot het wijzigen van de statuten van de NV Waterbedrijf Drenthe en heeft goedkeuring verleend aan het wijzigen van de statuten van WMD Drinkwater BV. De statutenwijziging zal worden gemeld aan de ILT.

7. PROCEDURE EN BIJENKOMSTEN INZAKE OVEREEN TE KOMEN REGLEMENTEN

De vicevoorzitter stelt dat het voorstel voor zich spreekt. Er zijn geen vragen.

De Algemene Vergadering van Aandeelhouders gaat akkoord met het procedurevoorstel inzake de vaststelling van reglementen.

8. VASTSTELLING PROCEDURE WERVING NIEUWE DIRECTEUR EN RvC

De vicevoorzitter geeft aan dat er een aantal verbeteringen in de procedures zijn verwerkt en dat de aandeelhouders nu om instemming worden verzocht. De heer Giethoorn vraagt of die instemming alleen de procedures of ook de profielschetsen betreft. De heer Glasbeek geeft aan dat instemming voor beide wordt gevraagd. De heer Giethoorn meldt daarop dat hij in de profielschets RvC* op pagina 2 waar onder Voordrachten vermeld staat dat er rekening zal worden gehouden met de profielschets dit graag gewijzigd ziet dat de profielschets leidend zal zijn. De RvC gaat akkoord met deze aanpassing. De heer Bijl geeft aan dat de aandeelhouders graag zien dat de nieuwe directeur zo mogelijk per 1 juni start en de nieuwe RvC per 1 juli. De RvC zal daar naar streven.

De Algemene Vergadering van Aandeelhouders stemt in met de procedures voor de werving van een nieuwe directeur en een nieuwe Raad van Commissarissen voor NV Waterbedrijf Drenthe.

9. SLUITING

De vicevoorzitter sluit het openbare gedeelte van de vergadering om 15.34 uur.